

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

Техніко-економічні основи виробництва
(назва освітнього компонента)

рівень вищої освіти бакалавр

спеціальність 106 Географія
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Географія
(назва освітньо-професійної програми)

Силабус вибіркового освітнього компонента “Техніко-економічні основи виробництва” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань *10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія*, освітньо-професійної програми *Географія*.

Розробник: Сосницька Я. С., доцент кафедри економічної та соціальної географії, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії
(ППП, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: Міщенко О. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії

Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
економічної та соціальної географії: Погребський Т. Г

І. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: <u>10 Природничі науки</u> Спеціальність: <u>106 Географія</u> Освітньо-професійна програма <u>Географія</u> перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 3
		Семестр – 5
		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінари) – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання		українська

ІІ. Інформація про викладача

Викладач	Сосницька Ярослава Сергіївна
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/%D0%A1%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%AF%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0
Телефон	+380991674546
e-mail	Sosnytko.yaroslava@vnu.edu.ua
Дні занять (електронний розклад)	http://94.130.69.82
Консультації	Очні консультації: аудиторія С-605а
Дистанційний курс на платформі Moodle	https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2780

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу

У соціально-економічному розвитку держави, забезпеченні добробуту народу визначальним є виробництво різних видів техніки, товарів та послуг. Галузеві технології і технологічні процеси – основа будь-якого виробництва, діяльність якого безпосередньо впливає на його економічні показники і є головним фактором у розвитку економіки країни в цілому.

Освітній компонент «Техніко-економічні основи виробництва» містить загальні відомості про технології базових галузей народного господарства України, а також найбільш перспективні технологічні процеси, розкриває розуміння суті технологічних систем, розглядає питання якості продукції, загальні положення про організацію виробництва і його структуру, роль інновацій в технологічному розвитку, впливу технологій на техніко-економічну ефективність роботи підприємства.

Пререквізити: Фізична географія, Економічна та соціальна географія, Основи суспільної географії, Економічна теорія, Теорія сталого розвитку, Концепція сучасного природознавства

Постреквізити: Географія промисловості, Географія сільського господарства та агробізнесу, Економічна та соціальна географія України, Розміщення продуктивних сил.

Мета і завдання освітнього компонента

Метою дисципліни «Техніко-економічні основи виробництва» є ознайомити студентів з технологіями основних виробництв та показати вплив технологій, техніко-економічних показників і науково-технічного прогресу на розміщення і територіальну організацію виробництва. Висвітлення значимості економічних показників виробництва від науково-технічного рівня технологій, параметрів технологічних процесів і раціонального вибору сировини, а також вивчення загальних техніко-економічних закономірностей технологічних систем виробництва в ринкових умовах, інтенсивних форм розвитку.

Основними завданнями є:

- вивчення технологічних процесів сучасної економіки (системи технологій виробництва основних галузей промисловості, сільського господарства та транспорту);
- вивчення сучасного стану сировинної та енергетичної бази промислових технологій України та пріоритетних напрямів їх розвитку;
- розширити та поглибити економічні знання студентів, зокрема розвинути вміння працювати та схематично відображати технологічні схеми основних виробництв;
- набуття студентами навичок економічного аналізу, та вмінь самостійно робити висновки щодо раціонального розміщення, технологічного рівня виробництва промислових та сільськогосподарських виробництв.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії

географії, а також світоглядних наук (ПРН1); знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ (ПРН2); пояснювати особливості організації географічного простору (ПРН 3); аналізувати географічний потенціал території (ПРН 4); збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук (ПРН 5); визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових (ПРН 7); астосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер (ПРН 8); аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах (ПРН 9); знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні (ПРН 10); дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки (ПРН 11); знати та вміти застосовувати на практиці методичний інструментарій географічної науки (12).

До кінця навчання студенти набудуть такі **загальні компетентності**: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2); здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК 6); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7); навички міжособистісної взаємодії (ЗК 8); здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 12);

фахові компетентності: здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проєктів (ФК 1); здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства (ФК 2); здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах (ФК 3); здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки (ФК 4); здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах (ФК 5); здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання (ФК 6); знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації (ФК 7); самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати (ФК 8); здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності (ФК 9); здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси (ФК 10); здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проєктах (ФК 11);

здатність проводити регіональні дослідження (ФК 12).

IV. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Конс.	Самостійна робота	Форма контролю*	Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та методичні основи прикладного ландшафтознавства							
Тема 1. Вступ до ОК «Техніко-економічні основи виробництва»	15	1	2	1	11	С, ПКР, ТЕ, Т	7
Тема 2. Сировинно-матеріальне забезпечення промислових технологій	15	1	2	1	11	ПЗ, О, ПКР, ТЕ, Т	7
Тема 3. Технології видобутку паливних ресурсів.	16	2	2	1	11	ПЗ, О, С, ПКР, ТЕ, Т	7
Тема 4. Технології виробництва електроенергії	16	2	2	1	11	РС, ПЗ, О, ПКР, ТЕ, Т	7
Тема 5. Технології виробництва в металургії.	16	2	2	1	11	ПЗ, О, РС, С, ПКР, ТЕ	7
Тема 6. Основи технологій у машинобудуванні	16	2	2	1	11	ПЗ, О, РС, С, ПКР, ТЕ	7
Тема 7. Технології виробництва у хімічній промисловості.	14		2	1	11	О, ПЗ, ПКР, ТЕ, Т	7
Тема 8. Технології виробництва будівельних матеріалів.	14		2	1	11	ПЗ, О, РС, С, ПКР, ТЕ	7
Тема 9. Технології виробництва у харчовій та легкій промисловості.	14		2	1	11	О, ПЗ, ПКР, ТЕ, Т	7
Тема 10. Технології виробництва у сільському господарстві.	14		2	1	11	ПЗ, О, РС, С, ПКР, ТЕ	7
Контрольна робота							20
Самостійна робота							10
Усього годин	150	10	20	10	110		100

*Форма контролю: поточне оцінювання (письмова контрольна робота (ПКР), тези (ТЕ), тести (Т), розгляд ситуацій (РС), виконання (ПЗ) та здача практичних завдань (О), семінари (С),

розгляд кейсів (К), модульний контроль, підсумковий контроль у формі іспиту.

V. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійне завдання полягає у виконанні реферату відповідно до поданої нижче тематики. Самостійна робота повинна мати обсяг 15-20 сторінок рукописного тексту на аркушах формату А-4, переплетених або поданих у файловій папці. У роботі мають бути представлені такі структурні частини: титульна сторінка, оформлена за стандартними вимогами, зміст, вступ із обґрунтуванням структури роботи, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки.

Кожна з визначених тем містить питання для додаткового, самостійного опрацювання. Питання самостійної роботи оголошуються викладачем як на лекціях, так і під час проведення практичних занять. Загалом, основне коло самостійної роботи студента буде стосуватись наступних питань:

- 1 Управління якістю продукції на промисловому підприємстві.
- 2 Метрологічне забезпечення якості продукції.
- 3 Економічна ефективність виробництва.
- 4 Нетрадиційні способи виробництва електроенергії.
- 5 Напрямки та перспективи розвитку металургійного комплексу України.
- 6 Основні технології порошкової металургії.
- 7 Суть обробки металів тиском та основні методи обробки.
- 8 Термічна обробка металевих виробів.
- 9 Технологія виробництва неорганічних кислот.
- 10 Технологія виробництва каучуку та гуми.
- 11 Технологічні особливості виробництва фанери.
- 12 Технологія вироблення кераміки.
- 13 Біотехнології та їх застосування в народному господарстві.
- 14 Технології перероблення сільськогосподарської продукції.
- 15 Техніко-економічні процеси в АПК.
- 16 Основи технологій виробництва компонентів електронного устаткування.
- 17 Утворення та переробка промислових і побутових відходів в Україні. Відходи
- 18 Основні напрями вирішення проблеми відходів.

VI. Методи та форми оцінювання

Методи: лекції, практичні (семінарські) заняття, методи проблемного навчання, частково-пошукові, дослідницькі, вербальні, ілюстративно-демонстраційні, прикладні, інтерактивні; самостійна робота студентів (аудиторна, позааудиторна), консультації.

Форми оцінювання: усне опитування (індивідуальне, фронтальне). Оцінка участі у дискусії за питаннями для обговорення. Перевірка

виконання завдань практичних робіт (індивідуальних, кооперовано-групових) та завдань для самостійного опрацювання. Тестування, модульна контрольна робота, екзамен.

VII. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті.

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

- Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань).
- Індивідуальна консультація може бути надана здобувачу освіти в аудиторії (згідно розкладу консультацій), в телефонному режимі, у формі відповіді на письмовий запит, надісланий на електронну пошту викладача.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._ред.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

VIII. Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського

національного університету імені Лесі Українки (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. У цьому випадку завдання із цих видів поточного контролю оцінюються, в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем (під час аудиторного заняття та на платформі електронного курсу Moodle);
- контрольна робота;
- самостійна робота.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах у формі заліку.

Шкала оцінювання

Переведення оцінок, виражених у балах за 100-бальною шкалою, в лінгвістичну шкалу та шкалу ECTS здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано

ІХ. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Методичне забезпечення курсу

1. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
2. Економіка енергетики: підручник. За ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника, д.е.н., проф. І.М. Сотник. Суми: Університетська книга, 2015. 378 с.
3. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 .
4. Петрига О. М. Яворська Т. І. Прус Ю. О. Економіка аграрного підприємства: навчальний посібник. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. 498 с.
5. Садовник О. П., Пушкар О. І. Основи технологій виробництва. Тернопіль. 2017. 179 с.
6. Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник . Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1», 2016. 278 с.
7. Шкарупа О. В. Екологічна модернізація національної економіки: сутність та регулювання : монографія. Суми : Вид-во «Ярославна», 2017. 322 с

Навчально-методичні видання:

1. Основи виробництва: Конспект лекцій / Укладач Я. С. Сосницька. Луцьк: Східноєвроп. націон. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. 99 с. Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/16687>